

Toen Valerie van Henegouwen de kantine van de kunstacademie kwam binnenlopen, wist ik meteen dat het een heel ander jaar zou worden dan ik me had voorgesteld.

Shit.

Na weken zat ik eindelijk weer eens tegenover Giel aan tafel, die het over een concert in Berlijn had waar hij geweest was in de zomervakantie.

‘Niet meteen omkijken,’ zei ik tegen hem. ‘The bitch is back.’ Hij keek om, recht in het gezicht van Valerie die intussen bij onze tafel was komen staan, omgeven door een opdringerige walm van opium.

‘Lois! Heb je mijn kaart niet gehad?’ Haar stem klonk hard en scherp, waardoor een tafel verder een handvol studenten grafische vormgeving omkeek. In gedachten zag ik de bananendoos in de gang waarin alle rotzooi verdween die in de brievenbus gestopt werd.

‘Hoe was je reis?’ vroeg ik, om tijd te rekken zodat ik kon nadenken. Valerie mocht nog helemaal niet terug zijn en er be kroop me een onrust van het deprimerende soort.

‘Je spullen staan nog in mijn kamer.’ Met een klap zette Valerie haar gele nepleren tas op tafel. Ze zag er nog net zo uit als toen ze wegging. Er was geen spoor te zien van de levenservaring en de verruimde blik waarvoor ze, zoals ze zelf overal aangekondigd had, die reis gemaakt had. Zelfs

haar nagels waren keurig gelakt en gevijld. Ze pakte haar mobiel en veegde er met haar exotisch beringde duim overheen.

‘Ik heb je kaart niet gehad,’ zei ik.

‘Nou, lekker dan!’ Valerie fronste.

Zo rustig mogelijk nam ik een slok thee voor ik zei: ‘Je zou toch pas in het voorjaar terugkomen?’

‘Er kwam iets tussen. Dat stond dus ook op die kaart. Dus.’ Ze liet haar mobiel weer in haar tas glijden. Omdat we niks vroegen, vertelde ze het zelf maar. ‘Ik brak mijn hak op weg naar de trein. Goedkope pokkeschoenen. Daardoor kwam ik te laat in het hotel waar ik een tijd zou werken. Hadden ze al een ander! Weg baan. Weg geld. Weg reis.’

‘Waarom heb je geen berichtje gestuurd of gewoon even gebeld?’

‘Omdat,’ zei Valerie ongeduldig, ‘dat juist het probleem was. Geen geld dus, geen bereik, alles ging mis. Niet elk land heeft nu eenmaal dezelfde luxe als hier, snap je?’ Ze zei het op een toon alsof ik dat niet kon weten, omdat ik nu eenmaal niet die geestverruimende reis had gemaakt.

‘En nu ben ik dus weer thuis. Kom je je zoi vanmiddag ophalen? Dan kan ik mijn kamer weer in.’ Het was geen vraag, het was een bevel. De blik in haar ogen maakte duidelijk dat me geen dag uitstel gegund zou worden.

Vaag knikte ik.

Met een ruk draaide Valerie zich om op de hakken van haar hoge laarzen om aan een andere tafel luidkeels over haar reis te praten. Een stel schaapachtig kijkende studenten hing aan haar rode lippen en knikte bij alles wat ze zei.

Valerie van Henegouwen was knap, lang, talentvol en ze kreeg alles voor elkaar door alleen met haar hennakleurige krullen te wapperen. Dat er op die reis dus toch wat was misgegaan, was stiekem best leuk, als het voor mij geen gevolgen zou hebben.

En dat had het wel.

Pas toen ik merkte dat Giel naar me keek, voelde ik iets wat je als lichte paniek zou kunnen bestempelen.

Hij trok zijn wenkbrauwen op. ‘Wat is het toch ook een stom wijf. Daar ben je mooi klaar mee.’

‘En nu?’ zei ik, meer tegen mezelf dan tegen hem.

‘Ga naar Studentenhuisvesting. Als dit geen noodgeval is. Ze hebben vast wel wat.’

‘Kan ik doen, maar dan heb ik niet vanmiddag al een kamer en zeker niet een die ik kan betalen.’

Op het gekakel van Valerie na was het stil in de kantine. Het leek of iedereen haar verhalen wilde horen. Alsof er nog nooit iemand een reis had gemaakt. Alsof nog nooit iemand het land uit geweest was. Ze had haar laptop opengeklapt en liet allerlei kleurige foto’s voorbijkomen. Zelfs vanaf waar Giel en ik zaten was duidelijk te zien dat het ondanks alles een geweldige tijd geweest moest zijn.

Ik zei niks meer.

Giel trok zijn broek recht, beet op zijn nagel en keek naar me. Zijn ogen waren van een intens donkerblauw en er zat zo veel Giel in dat het me niet lukte om er lang in te kijken. Bang dat ik zou barsten.

Het leek of hij wat wilde zeggen, maar hij deed het niet.

‘Ik moet zo naar boven,’ zei ik snel. ‘Modeltekenen.’

We stonden op en Giel slingerde zijn tas over zijn schouder.

Bij de deur waren derdejaarsstudenten bezig een meer dan twee meter hoge badeend van bubbeltjesplastic door de ingang naar binnen te slepen en toen we daar even op moesten wachten zei Giel het toch. ‘Je kunt bij mij slapen. Als je wilt.’ En meteen daarna – ik denk toen hij mijn schrikreactie zag: ‘Platonisch natuurlijk.’ Hij woelde door zijn haar. Niemand ter wereld kon zo schattig en stoer door zijn haar woelen als Giel.

Ik keek naar zijn lieve gezicht, naar zijn ogen en hoe hij wachtte op een antwoord.

O Giel, dacht ik. Je weet niet wat je vraagt.

Die achterlijke badeend bleef maar in de weg staan en meer dan een suf 'o' kreeg ik niet uit mijn mond.

Toen we er eindelijk langs konden, rende ik de trappen op door het oude gebouw, naar de zolder.

Het modeltekenen lukte voor geen meter. Het was al niet mijn sterkste vak, maar vandaag leek het wel of ik het nog nooit gedaan had.

Op de grond lagen tientallen tekeningen verspreid. We stonden achter onze ezels in een kring om het naaktmodel; een kleine, mollige vrouw met opgestoken haar. Ze had haar ene hand in haar zij gezet en haar andere stak omhoog. Een onmogelijke houding om lang vol te houden en toch stond ze daar al twintig minuten.

Het enige wat je hoorde was het gekras van houtskool op papier en zachte pianomuziek uit het lokaal ernaast. Door het openstaande raam kon je de rivier ruiken, die vlak langs het kunstacademiegebouw stroomde. De zomer was nog niet voorbij, het was warm en benauwd onder het schuine dak. Mijn coltrui prikte in mijn nek en ik voelde hoe er zweetdruppels over mijn rug naar beneden gleden.

Adele, de modeltekendocent, was achter me stil blijven staan. Iets wat ik haatte. Hoe kon je tekenen als er iemand op je vingers stond te kijken? Ik wilde juist kunst maken zodat iedereen dáárnaar zou kijken en niet naar mij! Ik kraste maar een beetje op het papier in de hoop dat ze snel door zou lopen.

'Wat ben je toch voorzichtig!' zei ze. 'Zo aan de oppervlakte, het lijkt wel de tekening van een amateur. Waar ben je bang voor?'

Ze rukte het vel van de ezel en verscheurde het.

Iedereen was gestopt met tekenen en keek. Ik voelde hun ogen branden op mijn lijf en de resten van mijn tekening.

'Durven moet je. Niet dat benauwde. Opnieuw. En nu

recht uit je hart en zonder tussenkomst van wat dan ook! Lef heb je nodig, niet dat getrut op de vierkante millimeter. Vertrouw op je lijf, niet op je verstand.'

Ik kon het niet. Zie je wel.

Ze zette haar bril af. 'Heb je het trouwens niet stikheet in die trui van je? Trek toch eens wat uit.' Met die woorden liet ze me staan en liep met haar handen op haar rug verder naar de volgende student.

Waar bemoei je je mee, mens, dacht ik. Van woede en warmte ademde ik zwaar. Het enige wat me ervan weerhield om weg te lopen, was dat ik de aandacht dan nog meer op me zou vestigen.

Mijn hart klopte snel van verontwaardiging en ik pakte een nieuw vel tekenpapier uit de la.

Adele deed zoiets wel vaker. Ze werd erom geroemd en gehaat. Het verhaal ging dat ze ooit eens haar aansteker onder een tekening had gehouden waardoor de hele school bijna in de hens was gevlogen.

Toen ik naar het lege papier keek, voelde ik me slap worden. Ik kon wel janken, maar niet alleen vanwege die tekening. Er was een veel groter probleem dat opgelost moest worden, vandaag nog.

Waar moest ik wonen?

Tot nu toe had ik geluk gehad.

Het eerste jaar had ik een kamertje gehuurd voor bijna geen geld, bij een groot gezin net buiten de stad. Af en toe, als de moeder zich ziek voelde of ingestort was, moest ik alle kinderen meenemen voor een lange wandeling door het park en soms stond er een pan met honderd aardappelen klaar om te worden geschild of een enorme berg was om op te hangen. Ik kon altijd mee-eten, dat wel. Toen er nog een baby'tje kwam moest ik weg, want de kamer was nodig voor de kinderen. En alsof het toeval aan mijn kant stond, hoorde ik juist op dat moment dat Valerie een onderhuurder zocht vanwege de wereldreis die ze het komende half jaar zou gaan maken.

Maar waar moest ik in vredesnaam wonen als ik geen geld had en geen werk en geen tijd om te werken omdat de studie zo veel tijd kostte?

Zou Giels voorstel deze keer de redding zijn?

Onmogelijk. Veel te eng. Het kon niet.

Tussen de reclamefolders en door de zon gebleekte aanbiedingen van de supermarkt uit stak een kartonnen puntje.

‘Ja,’ zei ik. ‘Daar is-ie.’

Die kaart moest er al een tijd hebben gelegen, gezien de stapel die erbovenop lag.

Op de kaart stond een berglandschap met een onnatuurlijk blauwe lucht en wat kinderen in een vreemde klederdracht. Op de achterkant stond: *Hey Loïs, het is heel mooi hier. Leven tot op het bot. Alleen het geld is op en daarom kom ik in september alweer naar huis. Je zult helaas weer iets anders moeten zoeken. Ik ben de 13^e terug. Groeten, Valerie.*

Giel pakte de kaart en last de tekst nog eens. Daarna keek hij rond in de kamer die ik tot vanochtend als die van mij had gezien.

‘Wat is hier allemaal van jou?’ vroeg hij.

‘Je hoeft me niet te helpen, hoor. Ik kan het zelf.’

‘Weet ik,’ zei hij. ‘Jij kan alles zelf.’

De kast, de tafel en het bed waren van Valerie en bleven dus hier. De mappen met tekeningen, lino’s en schetsen konden zo mee. Snel stopte ik mijn kleding, boeken en andere spullen in plastic tassen en de supermarktdozen die we hadden meegenomen bij de Albert Heijn. We moesten een paar keer de trappen van de flat af en weer op voor alles beneden stond. Het 3D-kunstwerk van afval uit het eerste jaar, gemaakt van alles wat ik had gevonden tijdens één wandeling door de winkelstraat, gooide ik in de vuilnisbak van de burens.

‘Zonde,’ zei Giel.

‘Ach. Een afvalkunstwerk in de afvallemmer, een mooiere begrafenis kan het zich niet wensen.’

Valerie was er intussen ook. Ze zankte dat ze eigenlijk verwacht had dat ik haar kamer ook schoon zou maken, maar toen ik voorstelde om de volgende dag terug te komen om dat te doen, bedacht ze zich en verdween naar boven.

Giel had een bakfiets kunnen lenen van een vriend, waar alles met gemak in paste.

‘Jij hebt ook niet veel spullen,’ zei hij toen hij de laatste tas in de bak zette. ‘Alleen heel veel sjaaltjes, allemensen, verzamel je die of zo?’

‘Zoiets, ja.’ Snel vouwde ik de tas waar ze in zaten dicht en legde er een andere tas bovenop.

‘Zal ik fietsen?’ vroeg hij. ‘Jij kan er nog wel bij.’

Ik kroop boven op mijn spullen en moeizaam zette Giel de bakfiets in beweging. Het was tien minuten fietsen van de buitenwijk waar Valeries flat stond tot aan de binnenstad, waar Giel woonde.

Ik hield van de oude binnenstad. Er was nog zoveel van vroeger. Af en toe, vooral ’s morgens vroeg of ’s avonds laat, kon je die andere tijden nog bijna voelen.

Het liefst zou ik hier ergens een kamertje huren, maar dat wilde iedereen wel. Zodra er iets vrij kwam, stond er al een hele rij voor de deur om het over te nemen. Bovendien was het veel te duur.

‘Maar goed dat je geen beeldhouwen studeert,’ zei Giel hijgend. ‘Anders fietste ik me te barsten.’

‘Watje,’ zei ik.

Halverwege de Meerminnensteeg, waar Giel woonde, kwam de bakfiets klem te zitten. We parkeerden de fiets daarom op straat en brachten lopend alle spullen naar zijn kamer. Hij liep voor me en ik keek naar zijn achterkant: het slordige haar in zijn nek, zijn dunne maar sterke armen en zijn grijsgestreepte shirt. Waarom had ik ja gezegd toen hij voor de tweede en derde keer zei dat het echt geen probleem was om bij hem te wonen, zolang ik niks anders had? Hij wilde gewoon aardig zijn, zei ik tegen mezelf.

Maak er toch geen punt van. Het hoeft niets te betekenen.

‘Hé! Stom beest!’ Bijna struikelde ik over een grijze kat. Hij deed een paar nuffige stappen opzij en bleef toen zitten kijken.

‘Woont die kat hier?’ vroeg ik.

‘Nooit gezien.’ Giel deed zijn voordeur open en riep naar boven: ‘Jeroen, kom je effe helpen?’

Een van zijn huisgenoten kwam de trap af denderen en hielp zonder verder te vragen mijn spullen naar de zolder te slepen. Alles paste wonderwel in Giels kamer en op de overloop.

Ik was hier al wel eens eerder geweest, om wat boeken te halen en een keer toen hij jarig was en een feestje gaf.

Door het dakraam zag ik hoe de regen die de hele dag in grote grijze wolken boven de stad gehangen had, zich nu liet vallen. De donkere lucht in de verte voorspelde weinig goeds voor de rest van de dag. Er vlogen een paar meeuwen langs het raam, zo dichtbij dat je hun harde, gele ogen kon zien.

‘Klaar voor een griezelig nachtje bij mij?’ vroeg Giel. ‘Of durf je niet meer?’

‘Ik durf alles,’ zei ik en ik zei het nog een keer in mezelf: ik durf alles.

Alles alles alles.

Giel klom over mijn dozen naar zijn bedbank en vouwde zijn handen achter zijn hoofd. Hij keek hoe ik een vel papier uit een van de mappen trok en dat in acht stukken scheurde.

‘Wat doe je?’

‘Briefjes schrijven. Kamer gezocht. Die ga ik overal in de stad ophangen. En morgen ga ik naar Studentenhuisvesting.’

‘Zal ik met je meegaan?’

‘Nee. Alleen is zieliger.’

Toen werd het nacht. Ik vervloekte mezelf dat ik zijn aanbod aangenomen had. Er waren andere mogelijkheden geweest. Ik had een klasgenote kunnen vragen of ik bij haar kon loge-

ren of ik had bij wijze van spreken zelfs een hotelkamer kunnen nemen. Waarom had ik me toch laten overhalen?

Was het maar morgen.

Was ik maar niet hier.

Was ik maar alleen en dus veilig.

Ook na honderd keer aandringen stond Giel erop dat ik in zijn bed sliep en hij op de grond.

‘Het maakt mij niet uit,’ zei hij. ‘Ik heb overal geslapen, op karton en zelfs onder een brug.’

‘Oké dan,’ zei ik. Maar het bleef tricky. Hij moest niet te veel voor me over hebben, want straks verwachtte hij iets terug.

Giel poetste zijn tanden en ik trok een tas open op zoek naar mijn pyjama.

O, nee! Waar was dat ding?

In een flits zag ik hem in Valeries kamer liggen, ergens onder het bed.

Zie je nou wel dat ik dit niet had moeten doen.

‘Is er wat?’ vroeg Giel, die ongegeneerd in alleen in een boxershort rondliep.

‘Mag ik een shirt van je lenen?’ vroeg ik benauwd.

Hij trok er een uit de kast en gooide het me toe.

‘Ik eh, ik kleed me even om. Ergens.’

Giel knikte met zijn mond vol tandpasta. Het piepkleine toilet op de gang hing vol met kaarten, kassabonnetjes, bier-viltjes, foto’s van halfnaakte vrouwen en op de tegels stonden allerlei schunnigheden geschreven. De deur ging met een haakje op slot en ook als je flink rukte, bleef-ie dicht. Mooi zo.

In het kleine spiegeltje boven het fonteintje keek ik naar mezelf. Een onopvallend gezicht, kort haar, niet blond, niet donker, geen make-up. Overall tussenin. Dertien in een dozijn.

Wat moest hij toch van me? Waarom deed ik dit mezelf aan? Vlug kleedde ik me uit en trok zijn shirt aan.

De hals was te wijd. Veel te wijd.

Paniek.

Ongezien wist ik met mijn eigen trui aan op de overloop te komen, waar een van mijn tassen stond. Gered.

Giel had een slaapzak op de grond uitgerold, op het enige vrije plekje tussen de dozen en tassen. Hij liep nog steeds in zijn boxershorts en ik probeerde niet naar zijn lichaam te kijken, niet naar zijn zongebruinde armen en bleke bovenlijf waar de afdruk van een hemd op zichtbaar was en niet naar zijn harige, magere benen.

Onhandig stapte ik in zijn bed, dat hij voor de gelegenheid verschoond had.

‘Draag jij een sjaal als je gaat slapen?’ vroeg hij verbaasd.

‘Beetje last van mijn keel.’ Ik trok het dekbed tot aan mijn kin op en Giel knipte het lampje uit.

Toen zeiden we een tijdlang geen woord. De punt van een affiche aan Giels muur bewoog in de tocht.

In het donker zag ik zijn vorm in de slaapzak. Zou hij al in slaap gevallen zijn?

Ik keek naar het plafond. Daar lag ik dan, in dezelfde kamer als de jongen die al zeven jaar een plek in mijn gedachten had, zonder dat hij dat al die tijd wist trouwens.

Ik had de hele avond bijna niets gezegd. Gelukkig was ik op het idee gekomen om *Jurassic Park* op te zetten, de enige dvd die ik had en gelukkig had kunnen vinden tussen mijn spullen. Daar waren we in elk geval ruim twee uur van de avond mee doorgekomen. En daarna deden we een potje Trivial, dat ik won.

Zou hij al spijt hebben van zijn uitnodiging, nu ik zo saai en afstandelijk bleek te zijn? Had hij misschien van alles en nog wat verwacht?

Als je een euro van straat opraapt en het blijkt een bierdopje te zijn, gooi je het ook niet zomaar weer van je af. Dan wacht je tot je een prullenbak tegenkomt. Tenminste, als je netjes en fatsoenlijk opgevoed bent. En dat was Giel, dat was me al wel duidelijk geworden.

Of bedoelde hij het echt gewoon aardig allemaal? Dat moest wel. Giel was de eerste mens in mijn leven die door mijn chagrijnige rotkop heen geprikt had. De eerste die het idee had dat er misschien iets mooiers achter zat. En alleen dat al maakte hém een mooier iemand.

Nu ik nog.

Na een tijd dacht ik aan zijn ademhaling te horen dat hij in slaap was gevallen. Ik draaide me weer op mijn andere zij en probeerde mijn weerbarstige lijf te ontspannen. Maar een paar uur later was ik nog wakker.

Ik was denk ik een jaar of tien. We zaten in zo'n suf vakantiepark waar we veel minder ruimte hadden dan thuis en waar mijn vader zijn gang niet kon gaan en dus elk moment kon ontploffen, waardoor we maar zo vaak mogelijk gingen tennissen of naar de speeltuin gingen. Mijn moeder was voortdurend ruzietjes aan het sussen en ik zag haar aspirientjes slikken.

Op een gegeven moment was daar het plan te gaan zwemmen. En ik wilde niet mee. Geen haar op mijn hoofd.

'Hoezo niet?' vroeg mijn moeder en ik kon nu nog boos worden als ik dacht aan het onbegrip in haar ogen. Ze bleef gewoon doorgaan met het inpakken van handdoeken en zwembroeken.

'Ik ga niet mee,' herhaalde ik.

En dus bleef iedereen thuis om gezellig met mij iets anders leuks te doen.

Ging het zo?

Nee. Zo ging het dus niet.

Ze gingen allemaal zwemmen en lieten mij achter in dat stomme vakantiehuisje. De hele middag.

'Ze wil zelf niet,' hoorde ik mijn moeder tegen mijn vader zeggen. 'Ik weet het ook niet, ik kan er niks aan doen. Ze moet het zelf weten.'

Mijn vader murmelde iets onverstaanbaars en even later hoorde ik de autodeuren dichtslaan.

Ik keek tv, at een pak Bugles leeg, speelde het computerspelletje van mijn broertje en verbrak het record en nog een keer en keek weer tv. En kon niet geloven dat ze mij echt alleen gelaten hadden, alleen omdat ik niet mee wilde.

Ze bleven heel lang weg. Ik hoorde andere gezinnen lachen en voetballen, ergens ging een barbecue aan. Ik durfde niet uit het huisje omdat ik geen sleutel had.

Eindelijk kwamen ze terug. Rood van de zon, ruikend naar zonnebrandolie en met wit zand op hun armen en benen. Ze hadden ergens onderweg patat gegeten en een zakje voor mij meegenomen. Dat dan weer wel.

Het was lauw en slap geworden en er zat geen mayonaise bij.